33. GRAMMATICA : Hoeveelheid uitdrukken : het delend lidwoord (article partitif), de ontkenning en het delend lidwoord (*la négation et l'article partitif*) ; woorden om hoeveelheden uitdrukken (*expression de la quantité*)

In het stuk over de lidwoorden spraken we al over de bepaalde lidwoorden (*articles définis : le, la les*) en de onbepaalde lidwoorden (*articles indéfinis : un, une, des*). Het Frans kent nog een **derde** lidwoord : het *delend lidwoord* (article partitif). Dit lidwoord wordt in het Frans gebruikt om een **onbepaalde** hoeveelheid van iets uit te drukken .
Maar wat verstaat men nu juist onder « onbepaalde hoeveelheid » ? De volgende zinsparen maken dit duidelijk :

Onbepaalde hoeveelheid	**Bepaalde hoeveelheid**
- Ik drink cola. - Hij eet vaak brood met kaas.	- Ik drink **een** cola / **een** glas cola / **een fles** cola - Hij eet **een** brood / **een snede** brood /...

In de eerste kolom zie je dat de spreker niet zegt hoeveel hij van iets eet of drinkt terwijl dit in de tweede kolom zeker en vast wel het geval is. Je ziet dat er in het Nederlands voor een « onbepaalde hoeveelheid » **geen lidwoord** bestaat maar het Frans heeft hiervoor wel een lidwoord : l'*article partitif* (het delend lidwoord). Je vindt deze *delende lidwoorden* (articles partitifs) hieronder :

Articles partitifs

- Je bois **du** coca. (coca = mannelijk, enkelvoud)
  [ik drink cola]

- Elle mange **de la** viande. (viande = vrouwelijk, enkelvoud)
  [zij eet vlees]

- Tu achètes **de l'**huile ? (huile = woord begint met niet uitgesproken « h » en wordt als klinker beschouwd)
  [Koop je olie?]

- Tu manges **des**[1] légumes ? (légumes= meervoud)
  [Eet jij groenten?]

---

1. Het lidwoord « des » behoort tot het kamp van de onbepaalde lidwoorden (un, une, des) **en** de delende lidwoorden (du, de la, des) .

We gebruiken de *articles partitifs* dus om een onbepaald (en vaak ontelbaar) deel van een geheel uit te drukken .

We kunnen natuurlijk in het Frans en in het Nederlands ook **bepaalde hoeveelheden** uitdrukken en dit doen we met uitdrukkingen zoals *vele (mensen), weinig (supporters), een massa (manifestanten), een kudde (bizons),* … Deze uitdrukkingen zijn ofwel een zelfstandig naamwoord (*une troupe / un kilo / une bande / un groupe / une dizaine …)* ofwel een bijwoord (*trop, beaucoup, peu,…)*. Deze uitdrukkingen worden **altijd** gevolgd door het **lidwoord DE** :

Zelfstandige naamwoorden die hoeveelheid uitdrukken

- Elle achète 500 **grammes**[1] **DE** fromage
- Elle a vu une **bande**[2] **DE** dealers.
- Il boit une **bouteille**[3] **DE** whisky par jour.
- Il achète un **bouquet**[4] **DE** fleurs.
- Elle achète un **tube**[4] **DE** dentifrice.
- Il boit un **verre**[5] **DE** lait.
- Elle commande une **tasse**[6] **DE** thé.
- Elle veut un **kilo**[7] **DE** fromage /…

_____

[1]. een gram 2. een bende, troep 3. een fles 4. een bos(je) (bleomen) 4. een tube (tandpasta) 5. een tas (thee) 6. een kilo (kaas)

Bijwoorden die een hoeveelheid uitdrukken

- *Il boit* ***trop***[1] ***de*** *bière* .
- *Elle achète* ***beaucoup***[2] ***de*** *vêtements pour sa fille.*
- *Elle a* ***peu***[3] ***de*** *regrets….*

_____

[1] *trop* : te veel (van iets) 2. *beaucoup* : veel (van iets) 3. *peu* : weinig (van iets)

Ten slotte moeten we nog eens terugkomen op de **ontkenning**. Als het *article partitif* (*du, de la, des*) of het *article indéfini* (*un, une, des*) onmiddellijk volgen na een ontkenning, dan worden deze lidwoorden meestal vervangen door het lidwoord « de »:

- *Je ne mange pas ~~du fromage~~ →Je ne mange pas DE fromage.*

- *Elle ne veut pas ~~de la viande~~. → Elle ne veut pas DE viande.*

- *Il ne mange pas ~~des frites~~. → Il ne mange pas DE frites.*

- *Elle achète ~~un vélo.~~ → Elle n'achète pas DE vélo.*

- *Elle apporte ~~une pizza~~. → elle n'apporte pas DE pizza.*